

Rapport PBL legt inconsequentie van rijksbeleid bloot.

Op 11 november is er een nieuw rapport verschenen van het Planburo voor de Leefomgeving (PBL) met de titel "Zorg voor platteland".

Het PBL pleit hierin voor het behoud van karakteristieke Nederlandse landschappen. Oss heeft in het open polderlandschap langs de Maas en de Beerse Overlaat hier duidelijke voorbeelden van. Het rapport constateert dat er sprake is van "Landschapspijn" - landschap onder druk door b.v. "verdosing" en duurzame energie (zonnepanelen en wind). Mensen herkennen het authentieke Nederlandse landschap steeds minder en storen zich hier danig aan, vandaar "pijn".

Rapport wijst hierbij op de aanpak van hernieuwbare (duurzame) energie die niet in lijn is met vastgesteld rijksbeleid.

De Structuurvisie "Infrastructuur en Ruimte" (2012) en Structuurvisie "Windenergie op land" (2014) stellen vast: grootschalige clustering hern. energie is noodzakelijk, daardoor minder aantasting landschap, minder windturbines, minder subsidie. (kan oplopen tot ruim 11 miljoen euro per windmolen).

In deze structuurvisie zijn voor deze clustering 11 gebieden in NL aangewezen en vastgesteld (geen enkele in Brabant) en ook zijn kansrijke gebieden aangeduid (o.a. uiterste gedeelte van West Brabant). Overig Brabant ontbreekt geheel.

Decentralisatie van rijksbeleid is in de mode. Zo ook hier bij de energie-transitie. Provincies en gemeenten juichen decentralisatie toe, immers hoe meer te doen, hoe meer geld, hoe belangrijker de bestuurslaag. De kortingen die het Rijk stevast toepast bij decentralisaties neemt men, hier dus de VNG, op de koop toe.

Met instemming van de VNG, misschien wel met stimulans, zijn er in het kader van deze decentralisatie 30 zgn. RES'sen (RES = regionale energie strategie) gevormd voor de uitvoering van het energie beleid door provincies, gemeentes en waterschappen. In de praktijk blijken deze Ressen de kaders van het rijksbeleid uit de Structuurvisie NIET te volgen. Overal zijn kleinschalige initiatieven voor windturbines buiten de door het rijk aangewezen gebieden en de kansrijke gebieden; dat gebeurt dus ook in onze regio en gemeente. Het PBL stelt vast dat de Nationale Omgevingsvisie (vervolg van de eerder genoemde Structuurvisies) en de RES niet parallel lopen. De gevolgen hiervan laten zich raden: onduidelijkheid, falende overheid, juridische strijd.

T.a.v. de zonne-energie constateert het PBL iets vergelijkbaars. De Tweede Kamer heeft in 2018 middels de unaniem aangenomen motie Dik-Faber (CU) vastgesteld dat door gebruik te maken van daken en onbenutte terreinen er voldoende ruimte is om aan de behoefte aan zonne-energie 2030 - 2050 te voldoen. Dit blijkt uit het rapport Ruimte in het Klimaatakkoord. Wat blijkt echter: zonneparken op landbouwgrond zijn goedkoper, dus richt men zich in de praktijk daarop. Gelukkig zijn er door het Rijk nu enkele, nog bescheiden, stappen gezet om dit tijt te keren en te voldoen aan de motie. Zelfs de branchevereniging zonne-energie sluit zich hierbij aan om draagvlak te behouden of te creëren. Tot zover het PBL rapport.

Afgelopen maandag verscheen het advies van de Raad van State t.a.v. het Klimaatakkoord / Klimaatplan. Hoofdconclusie van de RvS: er zit te weinig samenhang in het klimaatplan. De RvS signaleert dezelfde problemen als het PBL. Er dient sturing op rijksniveau te zijn, dat zou via de Nationale Omgevingsvisie kunnen, maar volgens de RvS biedt deze te weinig houvast. In een eerste reactie op de RvS stelt de Minister dat er daarom een Nationaal Programma Energiehoofdstructuur moet komen. Zowel de RvS als de Minister in zijn reactie stellen dat draagvlak en democratische legitimiteit momenteel onvoldoende geborgd zijn.

Inmiddels is ook binnen de VNG discussie en kritiek ontstaan over de invulling van het klimaatakkoord. Op de ledenvergadering van 29/11 a.s. - dus morgen !- zal hierover gesproken en gestemd worden. De gemeente Oss zou daar aandacht moeten vragen voor de door het PBL en de RvS geschetste situatie.

Intussen is er binnen de RES Noord Oost Brabant een tijdpad vastgesteld voor het uitbrengen van een "bod" d.w.z. welke bijdrage een gemeente kan en wil leveren aan de energietransitie. Vroeg in 2020 moet dit zijn beslag krijgen. Er is in een provinciaal rapport signaleerd dat enkele gemeentes in Noord-Oost geen of een mager bod gaan uitbrengen. De gemeente Oss heeft juist wel vergaande ambities en lijkt meer te willen gaan doen dan andere gemeentes. De vraag is echter of deze ambitie gerealiseerd moet worden met instrumenten zoals windturbines die niet passen in de eerder genoemde Structuurvisies en Nationale Omgevingsvisie.

De vraag is of bezinning op de huidige aanpak van hernieuwbare energie niet dringend gewenst is gegeven de door het PBL en de RvS blootgelegde problematiek. Het rijk heeft dus gekozen voor decentralisatie van de uitvoering naar de Ressen. Enkele jaren geleden koos het rijk voor decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeentes. Inmiddels heeft de verantwoordelijk minister moeten erkennen dat een nieuwe stelselwijziging noodzakelijk is. De decentralisatie bleek niet de oplossing te zijn.

Gaat dit bij de hern. energie ook gebeuren ?? Laat de gemeente Oss het voortouw nemen voor een logischer, door de inwoners gedragen, aanpak. Een aanpak die aansluit bij het nieuwe Nationale

Programma Energiehoofdstructuur. Er zijn voldoende voorbeelden van andere mogelijkheden voor hernieuwbare energie dan de nu in beeld zijnde plannen: b.v. de windboom geplaatst door een Osse firma in Heeswijk-Dinther, de zonnepanelen langs de A50 in Uden met veel hogere opbrengst dan gepland. Kleine voorbeelden, grote kansen. Immers hoeveel windbomen kunnen er niet geplaatst worden voor de enorme subsidiebedragen die gemoeid zijn met de windturbines. Ook onze Brabantse gedeputeerde Spierings verklaarde vrijdag jl nog in PS dat de instrumenten voor de energietransitie niet voorgeschreven zijn en dat er in hoog tempo nieuwe mogelijkheden zich aandienen, waarbij onze Brabantse TU/e zich nadrukkelijk manifesteert. Hierop wachten is veel beter dan nu besluiten nemen die veel onduidelijkheid t.a.v gezondheidsrisico's en weerstand oproepen.

Oss beschikt over zeer fraaie, relatief ongeschonden landschappen. Laat er in onze gemeente geen landschapspijn ontstaan. Neem de waarschuwing van het PBL serieus !

Roel Augusteijn
Dennenburg